

Forhandling

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

SF rejser med sit forslag til folketingsbeslutning om ret til arbejdsløshedsdagpenge i tilfælde af arbejdsmiljøbetaget barnløshed debat om et emne, som betyder ganske meget for den enkelte familie. Jeg vil også derfor starte med at slå fast, at der allerede i dag efter de gældende regler i arbejdsløshedsforsikringen er mulighed for, at et arbejdsløsheds-kassemedlem kan si-ge sit arbejde op uden dagpengemæssige konsekvenser, hvis det må forventes, at arbejdet vil medføre opståen eller forværring af helbredsmæssige problemer, herunder problemer i forbindelse med graviditet.

Det er naturligvis en forudsætning, at medlemmet opfylder de øvrige betingelser for ret til dagpenge, herunder at vedkommende er til rådighed for arbejdsmarkedet.

Hovedproblemet i denne sag er imidlertid netop at fastslå, hvorvidt der er tale om påvirkning af stoffer i arbejdsmiljøet, der nedsætter fertiliteten. Jeg er enig med forslagsstillerne i, at sikring mod farlige stoffer i arbejdsmiljøet i dag er en af de største udfordringer til den indsats, vi skal gøre på arbejdsmiljøområdet.

I de senere år har stoffer og materialer da også været højt prioriteret på arbejdsmiljøområdet, og sundhedsrisici som følge af farlige stoffer på arbejdspladsen har været i centrum af den arbejdsmiljøpolitiske debat. Såvel arbejdsmarkedets parter som regering og Folketing har, når de har drøftet, hvorledes arbejdsmiljøindsatsen skulle prioriteres, understreget områdets betydning.

Arbejdstilsynet har tilsvarende sat fokus på stoffer og materialer i arbejdsmiljøet og har iværksat en række konkrete informations- og regelaktiviteter.

Særlige dokumentationsgrupper arbejder på at fremskaffe det nødvendige dokumentationsgrundlag for en målrettet arbejdsmiljøindsats.

Dette har bl.a. betydet, at der i stigende grad er en erkendelse af, at visse af de hidtil uforklarlige tilfælde af nedsat frugtbarhed, hormonforstyrrelser, skader på arvematerialet og ufrivillige aborter i et vist omfang kan henføres til påvirkning fra kemiske stoffer i arbejdsmiljøet, de såkaldte reproduktionsskadelige stoffer.

Der er endnu ikke udarbejdet hverken danske eller internationale retningslinier for, hvornår f.eks. et teknisk stof skal anses for at have fertilitetsnedsættende virkning.

I regeringens handlingsplan om sikring mod farlige stoffer i arbejdsmiljøet, som vil blive fremsat i Folketinget i løbet af rimelig kort tid, er de reproduktionsskadelige stoffer et af elementerne. Regeringens handlingsplan vil indeholde elementer om dokumentation, regulering og forebyggelse af reproduktionsskader, som skal drøftes og udføres i samarbejde med bl.a. arbejdsmarkedets parter.

Forslaget om en udvidelse af muligheden for fraværsmelding, således at der efter en lægelig vurdering kan foretages fraværsmelding af manden eller kvinden i en periode, såfremt barnløshed skyldes faktorer i arbejdsmiljøet, vil indgå i overvejelserne vedrørende den del af handlingsplanen, der vedrører de reproduktionsskadelige stoffer.

Jeg finder, at en gennemførelse af forslaget forudsætter yderligere forskning dels med henblik på en klarlæggelse også af betydningen for fertiliteten af dagligmiljøet uden for arbejdspladsen, dels med henblik på fastlæggelse af den nødvendige ekspositionsfri periode forud for en undfangelse.

SF's forslag er meget bredt formuleret, og det rejser et stort antal spørgsmål. Jeg kan f.eks. nævne spørgsmålet om, hvilke grupper af befolkningen forslaget skal omfatte, om det også skal omfatte par, der i forvejen har børn, men ønsker endnu ét i et nyt samliv eller ægteskab, og hvilke konsekvenser det eventuelt skal have, hvis parret i løbet af den periode, der er tale om, den såkaldte refertilitetsperiode, opgiver planerne om at få et barn, går fra hinanden eller lignende.

I bemærkningerne til beslutningsforslaget nævnes, at den mulighed, der siden 1. januar 1981 har været for at yde dagpenge til kvinder efter lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, kun bruges i ringe udstrækning, og der henvises til oplysninger vedrørende 1982. Socialministeriet har oplyst, at det er Sikringsstyrelsens opfattelse, at kendskabet til denne orlovsret i dag er væsentlig mere udbredt blandt lægerne og kvinderne. Fraværet og udgifterne til barseldagpenge før 4-ugers-perioden har været kraftigt stigende i de seneste år, og Socialministeriet mener, at der sandsynligvis vil ske en kraftig